

BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORUZ İNİSİYATİFİ WE WANT TO LIVE TOGETHER INITIATIVE مبادرة نريد أن نعيش معاً

İstanbul, 08.08.2019

SINIR DIŞILARIN İKİ HAFTASI

A. GİRİŞ

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, 24 Temmuz 2019 tarihinde yaptığı bir açıklamada, “İstanbul'da kayıtsız göçmenlerin geri gönderilmesi için çalışma başlattıklarını” duyurdu ve “12 Temmuz'da başlayan bu operasyonlar kapsamında, 1000'i Suriyeli olmak üzere 6 bin 122 'kaçak' göçmenin yakalandığını” ekledi. Bu açıklamadan hemen önce, sosyal medyada ve haberlerde, özellikle Suriyeli mültecilerin yoğun yaşadığı mahallelerde kolluk güçleri tarafından yapılan kimlik kontrollerinin görüntüleri yayılmaya başlamıştı. Bu görüntülerde ve onlara eşlik eden tanıklıklarda, elleri plastik kelepçe ile bağlı bir şekilde polis otobüsünde yere oturtulan kişilerin maruz kaldıkları kötü muamele açıkça görülebiliyordu. Çok sayıda kişinin zorla geri dönüş belgesi imzalatılarak Suriye'ye geri gönderildiği de yine bu haberlerde yer aldı. Oysa İstanbul Valiliği 22 Temmuz 2019 tarihli açıklamasında, İstanbul'da bulunan ama kaydı başka şehirlerde olan veya kaydı olmayan Suriyelilere şehri terk etmeleri için 20 Ağustos'a kadar zaman verildiğini duyurmuştu. Bu tarihin verilmesine rağmen kolluk güçlerinin 20 Ağustos'u beklemeden İstanbul'da kayıtlı olmayan Suriyelileri alıkoyduğuna dair birçok tanıklık mevcut. Bu durum bizi 20 Ağustos sonrası olabilecekler hakkında endişelendiriyor.

Bu uygulamalar, İstanbul'da yaşayan Suriyelileri evden çıkmaya korkar hale getirmiştir. Suriyeli mülteciler birbirlerine evlerinden çıkmamaları konusunda çağrılar yapmaya başlarken, İstanbul Fatih'te bir sokağın tamamında güvenlik güçleri tarafından kimlik kontrollerinin yapıldığı, bu raporun hazırlanma sürecinde bize ulaşan bilgiler arasında. Bu ve benzeri uygulamalar, halklar arasında onarılması kolay olmayan güvensizlikler yaratacak, birlikte yaşama duygusunu zedeleyecek bir ihbar mekanizmasının işleyebileceğinin sinyallerini veriyor. Oysa biliyoruz ki eğer bir ülkede toplumun bir kesimi evinden çıkmaya çekiniyorsa, o ülkede hiç kimse kendisinin güvende olduğunu düşünmemelidir.

Birlikte, güvenli bir bugün ve gelecek sürdürebilmemiz için göçmenlerin ve yerel halkın kutuplaşmasına ve genel panik ortamına sebep olan kimlik kontrolü, alıkoyma ve kötü muamele uygulamaları sonlandırılmalıdır. İnsanlar çatışmaların devam ettiği ve her gün gelen haberlerden hala savaş bölgesi olduğu açıkça bilinen Suriye'ye geri gönderilmemelidir. Bu uygulama, hem Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere aykırıdır, hem de gayri insanidir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 14. Maddesinde, “Herkes zulüm karşısında başka memleketlerden mülteci olarak kabulü talep etmek ve memleketler tarafından mülteci muamelesi görmek hakkını haizdir” ifadesi yer almaktadır. 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Cenevre Sözleşmesinin 32. Maddesinde ise, “Taraf Devletler, Ülkelerinde yasal olarak bulunan bir mülteciyi, ulusal güvenlik veya kamu düzeni ile ilgili sebepler dışında sınır dışı edemeyeceklerdir” denmiştir. Türkiye, Suriyeli mültecilere yönelik güncel uygulamalarıyla temel insan haklarını ve kendisinin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri ihlal etmektedir.

BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORUZ İNİSİYATİFİ
WE WANT TO LIVE TOGETHER INITIATIVE
مبادرة نريد أن نعيش معاً

Bu raporda sadece kısıtlı sayıda örneğini görebileceğiniz çok sayıdaki sınır dışı, zorla gönüllü geri dönüş belgesi imzalatma ve kolluk kuvvetleri tarafından kötü muameleye maruz bırakılma uygulamaları artık herkesçe bilinir bir hal almışken, Valilik ve İl Göç İdaresi, tüm bu hak ihlallerini inkâr etmekte ve hiç kimsenin sınır dışı edilmediğini iddia etmektedir. İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi, İl Göç İdaresi ile 2 Ağustos 2019'da gerçekleştirdikleri görüşmede, kendilerine, kimseye zorla gönüllü geri dönüş belgesi imzalatılmadığı, hiçbir Suriye vatandaşının geri gönderme yasağı uyarınca sınır dışı edilmediğini, sadece suç işlemiş olanların ve hakkında sınır dışı kararı verilmiş olanların idari gözetim altında tutulduğunu ancak sınır dışı edilmediği bilgisinin verildiğini açıklamıştır. Aynı görüşmede, 12 Temmuz 2019 tarihi itibarıyla başlatılan uygulama kapsamında, günde ortalama 1000 kayıtsız düzensiz göçmenin kolluk güçleri tarafından tespit edildiği, 13 bin kayıtsız yabancı hakkında işlem yapıldığı ve bunlardan 3 bininin kayıtsız Suriye vatandaşı olduğu belirtilmiştir. Kayıtsız olan Suriyelilerin, geçici koruma kimliklerini vermek için mülakat yapılmak üzere Kilis Öncüpınar Geçici Barınma Merkezine sevk edildikleri ve ardından geçici koruma kapsamına alınanların Türkiye genelinde bir ilde kaydedildikleri, bir ilde kayıtlı olduğu anlaşılan Suriyeli vatandaşları açısından ise 20 Ağustos'a kadar kayıtlı oldukları illere dönmeleri konusunda yalnızca ihtar edildikleri ifade edilmiştir. Ancak bu rapor içerisinde örneklerini bulabileceğiniz uygulamalar, maalesef bu açıklamalarla örtüşmemektedir. Yalnızca Bab al Hawa sınır kapısının kendi açıkladığı resmi istatistik dahi bu açıklamalarla çelişmektedir; yapılan açıklamaya göre, Temmuz 2019'da 6160 Suriyeli bu sınır kapısından sınır dışı edilmiştir, bu rakam Haziran 2019'da ise 4370 olarak kaydedilmiştir. Bu rakamların sadece bir sınır kapısına ilişkin veri içerdiği göz önüne alındığında, tablonun yansıtılandan çok farklı olduğu açıkça görülmektedir. Raporumuzda, Atme, Al Allani gibi geçiş noktalarından sınır dışı edilen kişilerin hikayelerine de yer verilmektedir. Sadece Suriye Dernekleri Platformu bu ay içinde kendilerine sınır dışı edilmiş 3000 kişinin başvurduğunu bildirirken, İstanbul Barosu Adli Yardım Bürosu ise kendilerine iletilen sınır dışı vakalarının Haziran 2019 ayına oranla yaklaşık 3,5 kat artış gösterdiğini açıklamıştır.

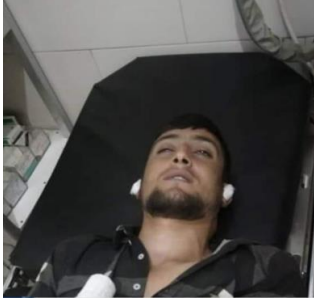
Kamu görevlileri tarafından yapılan, gerçekleri yansıtmayan açıklamalar böylesi bir raporun hazırlanmasını zorunlu kılmıştır. Bu raporda, sırf kaydı başka bir şehirde olduğu için 6-16 yaşları arasındaki üç kardeşi İstanbul'da yalnız bırakarak sınır dışı edilmiş bir gencin ya da İstanbul'dayken sınır dışı edilen ve İstanbul'da kalan eşi ve çocuğuna ulaşmak için sınırdan tekrar içeri girmeye çalışılırken vurulup öldürülen Hisham Mustafa'nın hikayelerini bulabilirsiniz. Kimliğini gizlemek için Muhammed takma adını verdiğimiz ve Gaziantep'te geçici koruma kaydı olduğu halde sınır dışı edilen bir başka kişinin nasıl zorla gönüllü geri dönüş belgesi imzalatılarak sınır dışı edildiğini anlattığı uzunca bir tanıklığı ve çeşitli şehirlerde geçici koruma kimliği olduğu halde şu anda sınır dışı edilmiş olan çok sayıda kişinin kimlik fotoğrafları ile birlikte detaylı bilgilerini raporun D bölümünde bulabilirsiniz. Bunlar, yetkililerin, herhangi bir şehirde kaydı olan Suriyelilerin İstanbul'da tespit edilmesi durumunda sadece ihtar edildikleri iddiasının gerçeklikle örtüşmediğini ortaya koyan çok sayıda örnekten sadece bir kaçıdır. Ahmed takma adını verdiğimiz bir diğer gencin, sadece telefonunun sim kartını patronuna teslim etmediği için patronu tarafından ihbar edilerek sınır dışı edildiğini anlatan hikayesi, tüm bu uygulamaların toplumu nasıl bir ihbarcılık ve korku ortamına sürüklediğini de ortaya koymakta.

Raporun son bölümünde ise göçmenlerin mağduriyetlerin giderilmesi için bir dizi öneriyi bulabilirsiniz. Raporda bilgileri yer alan kişileri korumak amacıyla, gerçek isimler gizlenmiş, zaman zaman takma isim kullanılmıştır; gerçek isimler bizde saklıdır. Mevcut raporda sunulan veriler özellikle son iki hafta içinde yaşanan ve daha görünür olan Suriyelilerin yaşadıkları hak ihlallerine odaklanmaktadır. Fakat aynı zamanda bu operasyonların Türkiye'de düzenli bir göçmen statüsü almasının önünde çeşitli engeller bulunan ve Türkiye'nin kısıtlayıcı göç politikaları yüzünden düzensiz göçmen statüsüne düşen Asyalı ve Afrikalı pek çok göçmen topluluğu da hedef aldığını biliyoruz. Bu gruplara yönelik uygulamaları da izlemeye ve raporlamaya devam edeceğiz.

B. ZORLA "GÖNÜLLÜ" GERİ DÖNÜŞLER:

Sınır Dışılar Can Alıyor

Hisham Mustafa, ölümünden 25 gün önce İstanbul'dan sınır dışı edilmişti. Eşi ve çocukları Türkiye'de kalmıştı. Bu raporun hazırlanması sırasında Hisham Mustafa'nın ölüm haberini aldık. 5 Ağustos 2019 tarihinde Türkiye'ye geri girmeye çalışırken, jandarma tarafından vuruldu ve yaşamını yitirdi.

4 Nisan 2013'te Resmi Gazete'de yayımlanan 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun Geri Gönderme Yasağı başlıklı 4'üncü Maddesi açıkça şunu söylemektedir: "Hiç kimse, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı veya ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilemez."

Dolayısıyla, kişilerin bombardımanların devam ettiği Suriye'ye gönderilmesi hem uluslararası hukuka hem de Türkiye yasalarına aykırıdır. Bize ulaşan çok sayıda bilgi geri gönderilen herkese zorla gönüllü geri dönüş belgesi imzalatılarak sınır dışı edildiğini göstermekte. Bu raporun D ve E başlıklı bölümlerinde, Türkiye'de geçici koruma kimlik belgeleri olduğu halde zorla gönüllü geri dönüş belgesi imzalatılmış çok sayıda kişinin bilgileri, delilleriyle birlikte yer almaktadır.

Zorla Gönüllü Geri Dönüş Belgesi imzalatılarak sınır dışı etme en yaygın uygulama. Raporda yer alan örneklerden birinde, Kilis Öncüpınar Geçici Barınma Merkezinde, görevlilerin kötü muamele uygulayarak gönüllü geri dönüş belgesi imzalatmak için şiddet kullandıkları ve kişileri "Ya bu belgeyi imzalarsın ya da 6 ay burada kalırsın" şeklinde tehdit ettikleri somut ifadelerle belgelenmiştir. Ayrıca, kişilerin suç işledikleri için geri

gönderildikleri bahanesi sık kullanılmaktadır. Gerekli bir resmi belgeyi rejimden alamadığı için muhalif bölgeden almış olan ve bu sebeple sahte belgencilikle suçlanarak sınır dışı edilen bir kişi çok sayıda örnekten biri. Başka bir kişi ise bir başkasının gözlerinin önünde tepeden aşağıya dövüldüğünü ve bunun üzerine kendisinin de Geri Dönüş Belgesini imzaladığını ifade etmiştir. Genel ifadeler, Gönüllü Geri Dönüş Belgesinin, tehdit, kötü muamele ve aşağılama yolu ile imzalandığını ortaya koymakta. Kişilerin, sınır dışı edildikten sonra Türkiye'ye geri dönme yönündeki çabaları da Gönüllü Geri Dönüş belgelerinin gönüllü olarak imzalanmadığını göstermektedir. Zorla imzalatılan gönüllü geri dönüş belgeleri geçersizdir ve bu kişilerin sınır dışı edilmeleri suçtur.

REFAKATİNDE BULUNANLAR (الأشخاص تحت مراقبته / مراقبتها)						
S.NO	ADI ve SOYADI	UYRUĞU	DOĞUM TARİHİ	DOĞUM YERİ	YAKINLIK DEREJESİ	AÇIKLAMALAR
	الاسم واللقب	الجنسية	تاريخ الميلاد	مكان الميلاد	درجة القرابة	الملاحظات
Gönüllü geri dönüş talebime istinaden menşee ülkemdeki genel durum ve güvenlik durumu hakkında yetkililer tarafından ayrıntılı olarak bilgilendirildim. Gönüllü geri dönüşle, Türkiye Cumhuriyeti'nin bana sağlamış olduğu korumanın sona erdiğini biliyorum. Değerlendirmelerimin ardından, Suriye Arap Cumhuriyeti'ne gönüllü olarak geri dönme kararımı teyit ediyorum.						
Bilgilerinize arz ederim. [Redacted]						
لذا أقدم بموجب هذه المخطبات لأجنبي الراغب بالعودة الطوعية إلى سورية بعد التقييم، تؤكد قرارى العودة إلى الجمهورية العربية السورية.						
GÖNÜLLÜ GERİ DÖNÜŞ YAPMAK İSTEYEN YABANCININ						
التوقيع أو البصمة						
İmzası veya Parmak izi						
الاسم واللقب						
Adı ve Soyadı						
بعد إبلاغ الأجنبي، المذكورة معلوماته الشخصية أعلاه، عن الوضع العام والوضع الأمني في بلد المنشأ بالتفصيل، تم تعبئة وتوقيع هذه المخطبات الطوعية.						
[Redacted]						
[Redacted] açık kimlik bilgileri yazılı olan yabancı, menşee ülkesi hakkında ayrıntılı olarak bilgilendirildikten [Redacted] geri dönüş talebine istinaden bu form doldurularak birlikte imza altına alınmıştır.						
المترجم						
مسؤول في المؤسسة المنظمة (*)						
TERCÜMAN						
KURUM/KURULUS YETKİLİSİ (*)						

BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORUZ İNİSİYATİFİ
WE WANT TO LIVE TOGETHER INITIATIVE
مبادرة نريد أن نعيش معاً

Yukarıda görülen Gönüllü Geri Dönüş Belgesi'nde, "Gönüllü geri dönüş talebime istinaden menşe ülkemdeki genel durum ve güvenlik durumu hakkında yetkililer tarafından ayrıntılı olarak bilgilendirildim. Gönüllü geri dönüşle, Türkiye Cumhuriyeti'nin bana sağlamış olduğu korumanın sona erdiğini biliyorum. Değerlendirmelerimin ardından, Suriye Arap Cumhuriyeti'ne gönüllü olarak geri dönme kararımı teyit ediyorum." yazmaktadır.

Mohammed'in Hikayesi:

Ben Mohammed, Suriye vatandaşıyım. Gaziantep iline kayıtlı Geçici Koruma Kimlik Belgem bulunmaktadır. Türkiye'den Yunanistan'a deniz yoluyla kaçak olarak geçiş yapmaya çalıştığım için önce geri gönderme merkezinde tutuldum. Bizimle aynı botta başka ülkelerden göçmenler de olmasına rağmen onlar aynı gün salıverildiler, sadece Suriye vatandaşları geri gönderme merkezinde kaldı. Geri gönderme merkezinde beni sorguya çektiklerinde bütün kimliklerimi teslim ettim. Sorgulama bittiğinde, ifademi alan görevli masaya yaklaşmamı söyledi, masaya yaklaştığımda başka beyaz kâğıtlarla kapatılmış bir kâğıt yığını gördüm, o yüzden üstü diğer kâğıtlarla kapatılmış belgede ne yazdığını okuyamadım. Benden belgeye parmak izimi basmamı istediler, bunların rutin belgeler olduğunu söylediler ama onlara inanmadım ancak belgeyi okuduktan sonra parmak izimi alabileceklerini söyledim. Hapishanede parmak izlerini vermeyi reddettikleri için dört aydır içeride olan Suriyeliler vardı. Daha sonra hapishanede kalmamak için belgeleri imzaladım. 40 kişilik bir grupla beraber, Öncüpınar-Bab El Selam sınır kapısından sınır dışı edildim. Bab El-Selam sınır kapısına sınır dışı edilmek üzere yolculuğumuz sırasında bizimle birlikte yolculuk eden askerlerden tuvaleti kullanmamız gerektiği için durmalarını rica ettik. Otobüs bizim ricamızdan dört saat sonra durdu ve bizden gruplar halinde otobüsten inerek tuvaleti kullanmamızı istediler. Bir benzin istasyonunda yüzümüz duvara çevrilmiş bir şekilde 10 kişiydik ve bize ihtiyacımızı hemen orada gidermemizi emrettiler çünkü etrafta tuvalet yoktu. İhtiyacımızı giderdikten sonra otobüse doğru geri yöneldik, bu sırada askerlerden biri bu onur kırıcı durumu filme alıyordu ve çobanların sürülerini gütmek için kullandığı "trrrr..devam et...trrrr" gibi seslerle bağıyordu. Buna tepki gösterince bir asker geldi ve beni dövmeye başladı. Sınır dışı edilenlerden biri Hristiyandı (D.E.), şu anda İdlib'te ve gerçek ismini kullanmıyor. Öldürülmekten korktuğu için, Suriye'de hiçbir aile ferdi bulunmadığından ve Hristiyan olması nedeniyle Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nde (BMMYK) korunma talebiyle kayıtlı bir dosyası bulunduğu defalarca sınır dışı edilmemek için ricada bulundu. Ayrıca hücredekiler arasında 12 yaşında bir çocuk da vardı. Hücrede 14 gün geçirdi ve bizimle birlikte sınır dışı edildi (200'den fazla farklı suçtan içeride olan adamlarla kalan yalnız bir çocuk). Çocuk yedi yabancı birlikte bir hücrede kalıyordu. Otobüste aramızda farklı hastalıkları (diyabet, kemik iliği hastalığı, böbrek hastalığı) olan hasta erkekler vardı. Hastalıkları nedeniyle sürekli su içmek, ilaçlarının bitmesi gibi özel ihtiyaçları oluyordu ve askerlerden yardım istiyorlardı. Askerler bağırarak, hakaret ederek ve bazen döverek cevap veriyorlardı. Bir STK'yı aradım ve durumumu ve uğradığım ihlalleri detaylı olarak anlattım. Bana 16 Haziran Salı günü adli yardımdan bir avukat göndereceklerini ve avukatın geri gönderme merkezindeki herkesle birebir görüşmek istediğini söylediler. Onlara o tarihe kadar hatta daha öncesinde sınır dışı edilebileceğimizi söyledim, başka bir şey yapamayacakları için özür dilediler. Geri gönderme merkezindeki bütün Suriyelilere merkezde bulunan telefon ile ilgili STK'daki çalışanla konuşarak kişisel bilgilerini kayıt ettirmelerini söyledim, hepsi yaptı.

BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORUZ İNİSİYATİFİ
WE WANT TO LIVE TOGETHER INITIATIVE
مبادرة نريد أن نعيش معاً

C. POLİS ARAÇLARINDA KELEPÇELEME VE KÖTÜ MUAMELE

- Kayıtlı olduğu şehirden başka bir şehirde bulunmak suç değildir ancak buna rağmen kimlik kontrolleri sırasında başka şehirlerde kaydı olduğu halde İstanbul'da bulunan kişilere, kelepçe takıldığı, polis tarafından suçlu muamelesi yapıldığı, fotoğraflarda açıkça görülmektedir.
- İl Göç İdaresi, kaydı İstanbul'da olmadığı halde İstanbul'da bulunan kişilerin sadece uyarıldığını iddia etse de uygulamanın bu yönde olmadığına dair çok sayıda fotoğraf ve video görüntüsü bulunmaktadır.
- Aktarılan hikayelerin hemen hepsinde uzun süre aç bırakma, kötü muamele ve hakareten söz edilmekte. Güvenlik güçlerinin "Benim arkadaşım Afrin'de sizin ülkenizi savunurken yaşamını yitirdi, sizler korkaksınız" sözleriyle saldırarak, şiddet uyguladığı, aktarılan tanıklıklar arasında.

BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORUZ İNİSİYATİFİ
WE WANT TO LIVE TOGETHER INITIATIVE
مبادرة نريد أن نعيش معاً

D. GEÇİCİ KORUMA KİMLİĞİ OLDUĞU HALDE SINIR DIŞI

Elimize ulaşan çok sayıda tanıklık, farklı illere kayıtlı Geçici Koruma kimlikleri bulunan kişilerin sınır dışı edildiğini gösterme. Bununla birlikte, bilgilendirmeme, sebebini açıklamama, hukuki desteğe erişim imkanı verilmemesi gibi keyfi uygulamalara maruz kalan çok sayıda kişi bulunmaktadır.

1. Ankara'da kayıtlı olan bu kişi geçici koruma kimliği olduğu halde sınır dışı edilmiş.

2. Hatay'da geçici koruma kaydı olmasına rağmen, 10.07.2019 tarihinde Bab Al – Salameh'den sınır dışı edilmiş

3. Kocası ve çocuğuyla beraber bir okulda bir gün tutulmalarının ardından, zorla imzaları alınarak 20.06.2019 tarihinde sınır dışı edildiler.

4. Kaydı İstanbul'da olmasına rağmen, geçtiğimiz ay içinde sınır dışı edildi.

İbrahim'in Hikayesi :

Benim adım İbrahim, İstanbul Geçici Koruma Kimlik Kartım var. Çalıştığım işyerinde, patronumdan bana çalışma izni çıkarmasını istedim ama patronum reddetti. Bunun üzerine ben de işten ayrılacağımı söyledim. Patronum, tüm müşterilerin benim telefon numaramdan aradığını bu nedenle telefonumun SIM kartını ona vermemi istedi.

Ben de ona, bunun benim kişisel numaram olduğunu ve ona kartı veremeyeceğimi söyledim. Bunun üzerine patronum beni polise şikayet etti ve onlara para çaldığımı söyledi. Bir avukat buldum ve en sonunda aklandım. Ama bu sürecin sonunda yine de sınır dışı edildim.

BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORUZ İNİŞİYATİFİ
WE WANT TO LIVE TOGETHER INITIATIVE
مبادرة نريد أن نعيش معاً

Ranim: Benim adım Ranim, kocamın Gaziantep kimliği vardı, 1 hafta önce işten gelirken polis tarafından durduruldu, Gaziantep kimliği vardı ama buna rağmen sınır dışı edildi. Eve gelir getiren tek kişi oydu. Şimdi iki çocuğumla beraber geceleri akşam yemeği yemeden aç karnına yatıyorum.

5. Kimliği olmayan bir Suriyeli Hıristiyan 15 Temmuz 2019'da sınır dışı edildi. Nusra/HTŞ kontrolündeki bölgeye teslim edilmesi bir can güvenliği riski oluşturmaktadır.

6. Yukarıdakiler dışında 6 kişi daha Bab al Hawa kapısından geçen ay sınır dışı edildi. Bu kişilerin isimleri elimizde mevcut, ilgili makamlarla paylaşılabilir.

7. Bir diğer kişi ise, Kilis kimliği olmasına rağmen 20.07.2019 tarihinde, Antalya'dan Bab al Hawa kapısına getirilerek polis tarafından iddiasına göre temelsiz bir

şekilde suç isnat edildikten sonra zorla Gönüllü Geri Dönüş belgesi imzalatılarak sınır dışı edildi. Tutuldukları yerin Suriyeli ve Afganlarla dolu olduğunu, bir kadın kadınlar ve çocuklarla dolu olduğunu, kendisinin sınır dışı edildiği otobüste bulunan iki kadının da sınır dışı edildiğini belirtti.

8. Esenyurt'da yaşayan, evli ve iki kız çocuğu bir olan kişi, işten çıkarken sivil kıyafetli iki polis tarafından İstanbul'da geçici koruma kaydı ve kimliği olduğu halde Esenyurt karakoluna ve oradan Anadolu yakasındaki Yabancılar Şubesine götürüldü; 19 Temmuz 2019'da ise sınır dışı edildi.

9. Bize ulaşan ve İstanbul dışında bir ilden kimliği olan bir başka kimse ise kendisinin doktor raporu bulunmasına ve eşinin de hasta olmasına rağmen sınır dışı edildiğini aktardı.

10. Kimliği olmayan bir kişi, 26 Temmuz'da Zeytinburnu'nda berberdeyken iki sivil giyimli polis tarafından kimlik kontrolü yapılarak emniyete götürüldü; iki günü karakolda geçirdi ve Tuzla Geri gönderme Merkezine götürüldü. Daha sonra iki gün Kilis'de spor salonunda tutuldu ve sınır dışı edildi. Hiçbir şeye itiraz etmemesine rağmen, dayak ve aşağılamaya maruz kaldı. Yemek olarak, 24 saatte sadece bir kez yarım litre su, yarım somun ekme, küçük bir tabak pilav verildi.

11. Esenyurt'ta ev baskını sonucu polis tarafından emniyete götürülmek istenen Mardin kimlikli bir kişinin "Ya ailemle birlikte gönderin ya hepimiz burada kalalım" demesi üzerine tüm aile sınır dışı edildi.

Waleed'in hikayesi:

Benim adım Waleed, eskiden kimliğim vardı ancak 2016 yılında Suriye'ye geri dönmek zorunda kalmıştım, o yüzden Bab al Hawa'dan çıkış yaparken kimliğimi teslim etmiştim. Kimliği teslim edince geçici koruma statüsü düşüyor. Daha sonra yaklaşık 2 ay önce Türkiye'ye geri dönüş yaptım, Antep'e. Yolda hastalandım. Önce bir devlet hastanesine gittim, kimliğim olmadan bakamayacaklarını söylediler. Bunun üzerine özel bir hastaneye gittim. Temmuz ayında. Hastaneden yaptırmam gereken tetkiklerin yazdığı bir kağıt verdiler elime ve ben bu kağıtla göç idaresine gittim, önceden kimliğim var mı diye sordular. Evet dedim ve anlattım Suriye'ye gitmek zorunda kalmıştım cenaze için, diye. Tamam, dediler. Antakya'ya git ve orada bu hastaneden aldığın kağıdı göster ve orada geçici koruma kaydı yaparlar dedi. Gittim. Orada sokakta iki polis geldi, Suriyeli misin diye sordular. Evet dedim. Kimlik var mı dediler, yok dedim. Suriye nüfus cüzdanını ver dediler. Pasaportumu verdim. Fotoğrafını çektiler. Arabayla beni neresi olduğunu bilmediğim bir merkeze göturdüler. Suriye'ye gönderileceğimi söylediler. 2. Kata çıktım, parmak izimi aldılar. Sınır dışı ettiler.

D. BİNKİLİÇ VE SELİMPAŞA GERİ GÖNDERME MERKEZLERİ

Bu merkezlerde buldukları sırada bizimle iletişime geçen çok sayıda kişinin daha sonra oraya yönlendirilen avukatlardan öğrendiğimiz kadarıyla artık orada olmadığını biliyoruz. Bu kişilerin bir kısmıyla yeniden iletişime geçtik ve Suriye'ye sınır dışı edildiklerini öğrendik. Aşağıdaki listede yer alan herkesin isimleri bizde mevcuttur.

Kimliği Var mıydı?	Diğer Bilgiler
Koruma kimliği yok	Eşi, kendisi, 10 yaşında ve 5 yaşında çocukları ile beraber tutuluyorlar.
İstanbul Geçici Koruma Kimlik Belgesi	Parmak izi vermedi, 6 gün önce başka kişiler arasından yaşanan büyük bir kavga sırasında tutuklandı.
İstanbul Geçici Koruma Kimlik Belgesi	Zorla imzalatılmaya çalışılan belgeyi imzalamadı, polisler ona kağıdın kayıt işlemlerinin yapılması için olduğunu, sınır dışı için olmadığını söylediler.
İstanbul Geçici Koruma Kimlik Belgesi	Mısırlı, orada aranıyor, 3 kişi, eşi, kendisi ve 1 yaşında kız çocukları ile beraber tutuluyorlar.
Koruma Kimliği Yok	Bir belgeye imza atmaya zorlandı. Otobüslerin her Salı ve Perşembe kalktığını aktardı.
Kimlik Kartı Yok	45 yaşında, ailesinin İstanbul koruma kimlik belgesi var, ama kendisinin yok. Parmak izi vermediğini ama polisin elleri kelepçeli kişilerden otobüse bindirilirken zorla parmak izi aldığını anlattı.
Bursa Geçici Koruma Kimlik Belgesi	Bursa'daki hastanenin, Bursa'da yapılmadığını söylediği bir ameliyat için İstanbul'da bir özel hastaneye geldi. 20 gün önce idari gözetim altına alındı
Hatay Geçici Koruma Kimlik Belgesi	İstanbul'da havaalanında, 17 gün önce yakalandı. Geri Gönderme Merkezine getirilmeden önce 4 gün boyunca orada tutuldu. Okumasına izin verilmeden bir kağıt imzalamaya zorlandı.
Kimlik Belgesi Yok	Polis tarafından sokağın ortasında dövülmüş, kaburgasında bir kırık oluşmuş, hastaneye götürülmüş, orada, iyi olduğu ve gidebileceği söylenmiş. 55 gün önce tutuklanmış ve 22 gün önce tedavi görmüş. Bir çocuğu hastanede ve annesi birkaç gün önce vefat etti.
İstanbul Geçici Koruma Kimlik Belgesi	Yanında kimliği olmadan hastaneye gittiği için idari gözetim altına alınmış.

İstanbul Geçici Koruma Kimlik Belgesi	Eczacı, 17 gün önce komşuları arasındaki bir olayın tanığı olarak polis karakoluna götürülmüş. İfadesi bittikten sonra kimliğini almışlar, gitmesine izin vermemişler, ardından tutuklanmışlar ve o zamandan beri tutuluyor.
Kimlik Belgesi Yok	Maltepe’de 4 aydır kalıyormuş, kayıt olmaya çalıştığında, kayda kapalı olduğunu söylemişler. Uyuşturucu almakla suçlanmış. Hakim masum olduğunu söylemiş, ancak halen daha idari gözetim altında tutuluyor.
Kimlik Belgesi Yok	45 yaşında, eşi ve çocuklarının İstanbul geçici koruma kimliği var. Polis bağırdı ve tehdit etti.
Kimlik Belgesi Yok	Geldiğinde İstanbul kayda kapanmıştı

Mejd’in Hikayesi:

Benim adım Mejd, İstanbul’da yaşayan bir Trans bireyim. Iraklı bir arkadaşım rahatsızlandığında, onu hastaneye götürdüm, benim İstanbul geçici koruma kimliğim var. Arkadaşımın kimliği olmadığı için sağlık hizmeti alamıyordu, bu nedenle onu kendi kimliğimle, hastaneye götürdüm. Hastanede polis ikimizi de aldı, benimle görüşmeye bir avukat geldi ama Nusra’ya teslim edilirim infaz edileceğimi söylememe rağmen, beni 30 Temmuz 2019’da İdlib’e sınır dışı ettiler, Nusra’ya teslim ettiler. Nusra beni hapse attı ve hakkımda ölüm kararı çıkardı. (Mejd’in şu anki durumu hakkında bir bilgiye sahip değiliz)

Sınır Dışlar Aileleri Parçalıyor, Çocukları Refakatçisiz Bırakıyor

6-16 yaşlarında, 3 çocuk, Suriye’de savaş sırasında onlara sahip çıkan bir aile ile birlikte İstanbul’a geliyor. 19 yaşındaki abileri ise, onlardan daha sonra Türkiye’ye geliyor. Abileri geldiğinde bu aile, mevsimlik işçilik yapmak için çocukları abileri ile bırakıp başka şehre geçiyorlar. Abileri ise Türkiye’ye ilk geldiğinde kardeşlerinin yerini resmi makamlardan öğrenmek ve sınır dışı edilmemek için Urfa’da geçici koruma kaydı yaptırıyor ve kardeşlerini aramak için İstanbul’a geliyor. Birkaç ay içinde kardeşlerini buluyor ve bir iş de buluyor. 300 TL’ye bir garaj kiralayıp, bu garajı kendilerine eve dönüştürmeye çalışıyorlar. Ancak son günlerde yapılan ani kimlik kontrolleri sırasında, bir gece 13 ve 16 yaşındaki kardeşleri ile birlikte çalıştıkları merdiven-altı atölyeye polis baskını yapılıyor. 19 yaşındaki abi, geçici koruma kaydı İstanbul’da olmadığı için götürülüyor ve ardından sınır dışı edilmiş. 13 ve 16 yaşındaki iki kardeş ise yanlarında refakat edecek herhangi bir ebeveyn olmadan yalnız kalıyorlar.

Wael'in Hikayesi

Benim adım Wael, 20 Haziran 2019'da, 4 kardeş ölümünden kaçarak ve daha sonra gelecek olan ailemiz için ortam hazırlamak amacıyla Suriye'den Türkiye'ye girdikten sonra direkt İstanbul'a geldik. İstanbul'da bir iş bulduk. Türkiye'ye geldikten bir ay sonra 22 Temmuz 2019'da, Esenyurt Menderes Mahallesinde, akşam 23.00 surlarında, polisler yaklaşık 16 kişi ile birlikte yaşadığımız bekar odasını bastılar, 16 kişiden 14'ünü aldılar. Ben o sırada evde değildim ama 3 kardeşim de evdeydiler ve onları götürdüler. Kardeşlerimle beraber götürülen kişilerin bazılarının İstanbul dışı kimliği var, bazılarının kimliği yok. Ardından bölgedeki karakola götürülmüşler, karakola geldiklerinde konuşan bir Suriyeliyi polislerin dövdüğüne şahit olmuşlar. Ertesi sabah karakoldan, yaklaşık 2 saatlik bir yolculuğun ardından başka bir yere getirildiler. Orada diğer Suriyelilerle beraber otobüse bindirilip, kayıt dışı sınırı geçişlerinden biri olan Al Allani sınır geçişinden sınır dışı edilmişler. Kardeşlerim sınır dışı edildi ama ben o gün evde olmadığım için Türkiye'de kaldım. Ama şimdi ben de korkudan kendim geçip, İdlib'e döneceğim.

E. FİLİSTİNLİLERİN DURUMU

Filistinli mülteci Ahmed, 30.07.2019 Salı günü İstanbul Esenyurt'da çalıştığı işyerinden gözaltına alındı ve henüz akıbeti hakkında hiçbir şey bilinmiyor. Ahmed'in Filistin Büyükelçiliği tarafından verilen ve üzerinde vize bulundurmeyen Filistin pasaportu olduğu bildirildi.

F. BULGULAR

1. Raporun verdiği kısıtlı örneklerin de ortaya koyduğu gibi, İstanbul'da mevcut durum bir insani kriz boyutunu almıştır. Rutin uygulamalarla çözülemez, acil önlemler gerektirmektedir. Bu nedenle, çözüm önerilerimizi aktarmak için, Valilik ve ilgili kamu kuruluşları ile acil bir randevu talep ediyoruz.

2. Kolluk kuvvetleri tarafından sürdürülen kimlik kontrolleri, şehrimizde ikamet eden göçmen toplulukları içinde bir korku ortamı yaratmaktadır. Her ne kadar, İl Göç İdaresi, İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi ile 2 Ağustos 2019 tarihinde yaptığı görüşmesinde, sadece uyarıldıklarını ifade etse de medyaya yansıyan çok sayıda fotoğraf ve video maalesef tam aksine işaret etmektedir. Elleri kelepçeli bir şekilde, kötü muameleye maruz bırakılarak, sıklıkla şiddet uygulanarak otobüslere bindirilen insanların görüntülerine ulaşmak mümkündür. Göçmenler, bu korku ortamından dolayı, artık temel hayati ihtiyaçlarını gidermek için bile sokağa çıkmaktan çekinir hale gelmiştir. Bu durum, birlikte yaşama duygusunu zedeler ve halklar arasında, gelecek nesiller açısından onarılması kolay olmayan güvensizlikler yaratarak, düşmanlık tohumu eker. Eğer bir şehirde toplumun bir kısmı sokağa çıkamıyorsa, o şehirde kimse özgür değildir demektir. Kolluk kuvvetlerinin, göçmenlere yönelik, paniği arttırmaktan başka hiçbir işe yaramayan kimlik kontrolü ve alıkoyma uygulamaları sonlandırılmalıdır. Kolluk kuvvetlerine, kötü muamele yasağı hatırlatılmalı ve göçmenlerin de bu yasağın bir istinası olmadıkları vurgulanmalıdır. Aksi yönde davrandığı görülen kamu görevlileri hakkında gerekli yasal işlemler uygulanmalıdır.

3. İdari Gözetim, zorla alıkoyma halini almıştır. Bu şekilde kitlesel alıkoymalar idari gözetimin varlık nedenine ve mantığına uygun değildir. Raporda da örnekleri verildiği üzere, hamile kadınlar, 4 yaşında çocuklar, birkaç aylık bebekler, herhangi bir geçerli nedeni olmadan Geri Gönderme Merkezlerine tıkmıştır. İdari gözetim uygulamasına son verilmelidir.

4. Geri Gönderme Merkezlerinde ve Barındırma Merkezlerinde kötü muameleye, şiddete dair çok sayıda tanıklık bize ulaşmış durumdadır ve çok sayıda insan merkezlerde herhangi bir hukuki

BİRLİKTE YAŞAMAK İSTİYORUZ İNİSİYATİFİ
WE WANT TO LIVE TOGETHER INITIATIVE
مبادرة نريد أن نعيش معاً

desteğe ulaşma imkanı olmadan tutulmaktadır. Göç İdaresi, Baroların GGM'lerde nöbetçi bırakmasına imkan vermelidir. Böylece hem kötü muamelenin engellenmesi hem de getirilen kişilerin sınır dışı öncesinde hukuki destek talep etmeleri kolaylaştırılacaktır. Aynı zamanda, dil engeli de destek istemeyi veya hukuki durumunu anlamayı zorlaştırmaktadır. Çoğu kişi nereye götürüldüğünü, nerede tutulduğunu bile bilememektedir. Yukarıda sadece birkaç örneğini verebildiğimiz binlerce yasadışı sınır dışı edilme veya zorla Gönüllü Geri Dönüş Belgesi imzalatılması gibi uygulamalar hukuki desteğin bulunmadığı bu ortamda mümkün olabilmektedir. Mevcut durumda, kişilerin savaşın sürdüğü veya cezalandırılmaları riskinin bulunduğu bölgelere gönderilmelerini engellemek için Geri Gönderme Merkezlerine getirilen kişilerin isimleri baro ile ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile paylaşılmalıdır, böylelikle hukuki desteğe ihtiyaçlarının olup olmadığına dair bir çalışma yürütülebilir.

5. Özellikle şu anki süreçte çok sayıda kişinin GGM'lere gönderildiği göz önünde bulundurulursa, bu kişilere hukuki destek verilmesi sadece STK'lara bırakılamaz. Bu konuya dair bir kamu politikası oluşturulmalıdır. Kendini savunma hakkına erişim bir kamu görevidir ve kamu görevi ifa eden barolar tarafından herkese sunulmalı ve maliyeti Adalet Bakanlığı tarafından sağlanmalıdır.

6. Çok sayıda Gönüllü Geri Dönüş Belgesi imzalandığı bilinmektedir, bu belgelerin gönüllü olarak imzalandığını iddia etmek, özellikle yeniden ülkeye giriş talepleri göz önüne alındığında, mantığa aykırıdır. İmzalatılan gönüllü geri dönüş belgeleri geçersizdir ve bu kişilerin sınır dışı edilmeleri bir suçtur. Bu nedenle, sınır dışı edilenlerin hızla Türkiye'ye tekrar yasal yollardan girişleri sağlanmalıdır.

7. Çocuklar ailelerinden koparılmış, yukarıda da örnekleri verildiği gibi çok sayıda çocuk refakatçisiz bırakılmıştır. Ailelerin birleşmesi için ivedilikle bir çalışma başlatılmalı ve işlemlerde özellikle bölünmüş olan ailelere öncelik verilmelidir. Şu anda devam eden güvenlik kontrolleri özellikle genç erkekleri hedef almaktadır ve birçok ailenin gelir kaynağını bu genç erkekler sağlamaktadır.

8. Göç politikası sadece ulusal güvenlik ve ulusal çıkarlar çerçevesinde geliştirilemez. Göçmen topluluğun göç hareketleri ve ihtiyaçları çerçevesinde de belirlenir. İnsanlara kayıt olma yolları tanınmadan, bir günde politika değiştirerek neden kayıtsızın diye cezalandırmak bir devlet politikası değildir.

9. Maalesef Türkiye'de önemli iş ve eğitim imkanlarının büyük bir kısmının İstanbul'da olduğu bilinirken, çeşitli sebeplerle şehre gelmek isteyen insanların seyahat özgürlüğünün kısıtlanması kabul edilemez. Suriyelilerin, İstanbul'a gelmelerinin sebebi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının bu kente gelmeyi isteme sebepleriyle, yani iç göçü doğuran sebeplerle aynıdır. Yapısal bir çözüm üretilmeden bu sorun çözülmez. Göçmenlerin belirli şehirlerde yoğunlaşmasını engellemeye yönelik bir planlama yapılmak isteniyorsa bunun yolu cezalandırmalar değil, belirli bölgelerde kalmanın teşvik edilmesidir.

10. Göçmenlerin yasal statülerinin kırılganlığı onları güvencesiz, örgütsüz, düşük ücretlerle, tehlikeli işlerde ve hatta çoğu zaman ücretlerini dahi alamadan çalışmaya zorlamaktadır. Türkiyeli işçilerle, göçmen işçilerin eşit koşullarla birlikte çalışabilmelerinin sağlanması için çalışma hakları yasal güvenceye kavuşturulmalıdır. Yasal statülerinin kırılganlığı ve her an sınır dışı edilme korkusu, yaşadıkları çok ağır suiistimallere, hak ihlallerine karşı mücadele etmelerini engellemektedir.

G. TALEPLERİMİZ

1. Kolluk kuvvetlerinin, göçmenlere yönelik, ev baskınları, kimlik kontrolü, alıkoyma, zorla "Gönüllü Geri Dönüş Belgesi" imzalatma uygulamaları ve kötü muamele sonlandırılmalıdır.
2. Göçmenleri kriminalize eden, suçlayıcı, damgalayıcı ve ötekileştirici her türlü söylem ve uygulamaya son verilmelidir.
3. Sınır dışı edilenlerin hızla Türkiye'ye tekrar yasal yollardan girişleri sağlanmalıdır.
4. Göçmenlere seçtikleri şehirlerde kayıt yaptıрма hakkı ve koşulsuz seyahat özgürlüğü sağlanmalıdır.
5. Farklı illerde ikamet eden aile fertlerinin istedikleri illerde birleşimi sağlanmalıdır.
6. İdari gözetim uygulamasına son verilmelidir.
7. Geri gönderme merkezlerindeki insan hakları ihlalleri derhal son bulmalıdır, geri gönderme merkezlerinin kapatılması için çalışmalara başlanmalıdır.
8. Türkiye, Cenevre Mülteci Sözleşmesi'ne koyduğu sınırlamayı kaldırmalı, zulümden kaçan herkese mültecilik statüsü tanınmalıdır.
9. Mültecileri Türkiye'ye hapseden AB-Türkiye arasındaki geri kabul anlaşması iptal edilmelidir. Kimse nedensiz göçmez, bütün sınırlar açılmalıdır.

